

Izhaja vsak petek opoldne.

Naslov: Trst-Trieste
Casella Centro 37

ali pa: via Geppa 17/III.

Izdaja: konsorcij Malega lista

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POUK.

Mali List - C. E. številka 20 stotink.

Licejske k. Eno Dno Santa
Pol leta COSTA
Četrlet 3 lire

Odg. urednik Ivan Hrvatin

Male novice

Mali koledar.

Petek, 18. julija: Kamil. Sobota, 19.: Vincencij Pavlanski, patron krščanske dobroteljske. Nedelja, 20.: Elija. Ponedeljek, 21.: Prakseda. Torek, 22.: Marija Magdalena. Sreda, 23.: Apolinar. Četrtek, 24.: Kristina. Petek, 25.: apostol Jakob.

Same revolucije.

Ena v Braziliji.

Braziljancem je postalo dolgočas. Brez revolucije se ne poznajo srečni. Tako so se zopet dvignili proti vladi v S. Paolo, kjer se vrši kar nekaka vojna med vladnimi četami in vstaji. Vlada je zbežala iz S. Paolo v Santos. Nekatera časnikarska poročila nastevajo 3000 mrtvih.

Druga v Bolgariji.

V nesrečni Bolgariji se vrši umor za umorom (za nacionaliste prava Indija Koromandija). Nedavno je bil umorjen znani politik Petkov, prijatelj ranjkega Stambulijskega. Dne 12. julija pa je bil na grozovit način umorjen drug voditelj kmečke stranke Ivanov. Našli so vsega razmesarjenega. Koj za tem poročilo prihaja poročilo o vstaji v glavnem mestu Sofiji, kjer je bilo mrtvih 45 in mnogo ranjenih. Vstaja se pripisuje komunistom.

Toca in vihar.

V prejšnjem tednu so bili po raznih krajih Italije strašni viharji in toča. V Jugoslaviji pa je bila dne 7. t. m. močno prizadeta nam sosednja logaska okolica. Vihar je bil tako silen, da je ruval najdebelejša drevesa in poskodoval mnogo hiš. V gozdu je vrgel po tleh cele parcele drevja. Po njivah so uniženi vsi pridelki. Takega viharja ne pomnijo niti stari ljudje.

Masčevanje tihotapca.

Vrh Golice v Karavankah, na meji med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo, se je zgodil dne 6. julija krvav zločin: invalid Lederer, doma s Koroskega, toda jugoslovanski državljani, je z nožem zaklal finančnega stražnika Brinška. Lederer, ki je bival na Savi, se je pečal s tihotapstvom. Pri tem poslu ga je pa posebno oviral finančni stražnik Brinšek, ki je že parkrat zaplenil tobak in saharin. Vsled tega je bil hud na Brinška ter mu je grozil, da ga ubije. V soboto dne 5. julija je Lederer prosil načelnika finančne straže na Jesenicah, naj mu dovoli iti na Golico, da se tam sestane s svojim očetom, ki pride s Koroskega. Načelnik mu je to dovolil ter mu dal za spremstvo Brinška. V nedeljo dopoldne sta odšla na Golico Brinšek in Lederer v družbi se dveh Ledererjevih znancev. Ker je bil Lederer med potjo z Brinškom zelo prijazen, Brinšek ni nič hudega slutil. Na Golici so sedeli vsi štirje skupaj, kakor je Brinšek šel v kočjo in tam oddal svojo puško. Ko se je vrnil k svoji družbi, se je dvignil Lederer ter Brinšku zabodel nož v prsi. Nato je zbežal čez mejo. Brinška so smrtno ranjenega prenesli v Kadilnikovo kočjo, kjer je prav bila zbrana večja družba koroskih in naših izletnikov. Zločin se je zgodil kmalu popoldne. Obveščena je bila o zločinu takoj finančna straža na Jesenicah, ki je pa našla Brinška za mrtvega. Ta krvavi dogodek je med finančno stražo vzbudil veliko razburjenje. Nima pa ta umor takega značaja kakor oni v Sorici ali drugod na naši meji, nego je pripisovati zločinu največjimi tihotapca.

PROTI ČASOPISJU

Odkar je bil umorjen in skrivno pokopan poslanec Matteotti, vlada po celi Italiji razburjenje in neki notranji nemir. Na zunaj se red ni kalil kdovekaj več, kakor je v teh letih že navada, toda v dušah se je izvršil velik preobrat: ljudstvo je naredilo sodbo nad fašizmom. K tej sodbi je posebno veliko doprineslo časopisje vseh strank, ki je razkrivalo vedno večje skandale in ostro prijemalo razne odlične možakarje, ki so v imenu «milega naroda» delali, kar ne gre.

Za pomirjenje.

Da se poleže ljudska nezadovoljnost, je vlada znašla dragoceno sredstvo. Izdala je zakonski odlok proti svobodi časopisja. V smislu italijanske ustave je časopisje svobodno, da piše kar hoče in kakor hoče. Tolika prostost pa sedanjim vladim ni všeč, pa naj reče ustava kar hoče. Vlada pravi, da se ljudstvo ne more pomiriti, ako časopisi dan na dan odkrivajo tajne stvari in mešajo nesrečno zadevo poslanca Matteottija.

Zakonski odlok.

Ne bomo ga ponatistnil. Je modro sestavljen. Odsedaj naprej so vsi časopisi v rokah prefektov, prefekti pa že

tako v rokah ministrskega predsednika. Ako hoče prefekt, lahko vsakemu časopisu dela težave toliko časa, da ga zadržijo. Prefekt da uredniku dva opomina in potem ustavi izhajanje časopisa, pa mirna Bosna. Rečeno je sicer, da se ustanovi neka posvetovalna komisija, da izreče mnenje, ali se je časopis pregrešil ali ne, toda prefekt ni dolžan poslušati komisije, dolžan je ubogati ministra.

Časnikarji godrnjajo.

Vse italijansko časopisje godrnja proti novim naredbam. Zabavljajo se precej krepko in pravijo, da v celi zgodovini nove Italije ni bilo take postave, kakor je ta. Zveze časnikarjev so povsod zborovale in se pritožile proti novemu zakonu. Vsi poudarjajo zlasti to, da ta reč ne more dolgo trajati. Omejevanje časopisne svobode je tako nemoderne in nenavadno, da more imeti tudi za vlado le prehodni pomen in se bo morala zopet svoboda povrniti v najkrajšem času. V tem smislu so sklenili, da ne bodo imenovali svojega člana v tisto posvetovalno komisijo, čeprav imajo po naredbi pravico do tega. Odpor proti novi postavi je torej po celi Italiji splošen.

Trgovinska pogodba.

Dne 14. julija je bila v Belgradu v veliki dvorani zunanjega ministrstva slovesno podpisana trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Italijo. Za Italijo je podpisal diplomatski zastopnik Bodrero ter komendatorja Luccioli in Brocchi. Za Jugoslavijo je podpisal trgovinski minister Krizman, poleg njega pa dr. Rybar in Kukič. Pogajanja so se zelo dolgo vlekla, slednjič je Italija v nekaterih rečeh popustila in tako je prišlo do podpisa. Vendar ne ena ne druga stran ni docela zadovoljna z doseženimi uspehi. Za naše kraje je zanimivo sledeče: Italija je zahtevala prost izvoz vina v Jugoslavijo; Jugoslavija je hotela dovoliti 500 tisoč hektolitrov toda s pogojem, da bo to vino iz naših primorskih krajev. Te določbe pa Italija ni hotela sprejeti, raje je pustila vse vino zaprto. Za naše kraje je to gotovo velik udarec; zopet enkrat so zmagali veliki izvozniki nad koristmi malega človeka.

Proti komunistom v Jugoslaviji.

Vlada v Belgradu je razpustila takozvano «Neodvisno delavsko stranko», h kateri so pripadali komunisti. Razpuščene so tudi strokovne organizacije. Veliko komunistov so zaprli, med drugimi tudi voditelja slovenskih komunistov dr. Lemeža v Ljubljani.

Prisega milicije.

V nedeljo dne 20. t. m. bodo po celi Italiji snoparski vojaki prisegli zvestobo kralju. Dosedaj so bili zapriseženi samo vojvodi Mussoliniju. Obetajo pa naglas, da ostanejo taki, kakršni so bili do te nedelje.

Kongres na Velehradu.

V staroslavnem Velehradu na Moravskem se bo vršil tudi letos 31. julija in sledeče dni kongres apostolstva sv. Cirila in Metoda. Namen velehradskih kongresov je, delovati za zblizanje in zedinjenje pravoslavne cerkve s katoliško. Na letošnjem kongresu bo predaval tudi slovenski učenjak bogoslovja profesor dr. Fran Grivec iz Ljubljane. Za kongres se zanima tudi papež, ki bo za to priložnost poslal posebno pismo na Velehrad.

Pozdravi.

Slovenski fantje iz Trevisa so nam pisali lepo pisemce, v katerem tudi pravijo: «Dolgočas nam je bilo, ker dolgo nismo čitali slovenske besede in moramo vedno poslušati le tuj jezik. Tembolj nas veselijo, kadar dobimo «Mali list» in v njem lepe novice iz domačih krajev. In sporočite našim slovenskim vojakom in vsemu slovenskemu ljudstvu, naj si nikdar ne dene v glavo, zapustiti svoj materni jezik ali prodati se snoparjem za kapljo vina. Pozdravimo ves slovenski narod in posebno naše tovariše vojake!»

Svobodne volitve.

Časopis «Gazzetta di Parma» poroča, da je prišel pred sodišče neki Bassi Ugo, ker je razžalil orožnike na dan volitev 6. aprila. Pred sodiščem je mož brez strahu izpovedal: «Od prefekta, kvestorja in poveljnika milicije sem imel spisek oseb, katere mi je bilo naročeno preteptati ali ubiti». Iz tega naročila je izvirala njegova predrznost proti orožnikom. Dobil je nezadostno kazen, ker so zagovorniki stvar hitro potlačili, da ne bi se še kaj več zanimivega izvedelo.

Preveč glasov.

V Apuliji je dne 6. aprila glasovalo 521.589 volivcev. Veljavnih glasov pa je bilo nastetih 555.902. Torej več glasov kakor volivcev, in sicer preko 34 tisoč več. To je zelo zanimiva skrivnost, ki razodeva, da ubogo ljudstvo tam doli niti ne ve, kako ga za nos vlečejo. Res potrepeljiv narod!

Skrajna napetost.

Mussolini je na krizpoti. Rad bi ustregel tistim, ki hočejo uveljavljanje postave, rad bi ustregel tistim, ki hočejo, da naj vlada bič in palica. Kaj bo naredil? Senat je dal Mussoliniju zaupnico s pogojem, da bo v najkrajšem času obnovil zakonitost v državi. To je ata tudi obljubil. Poslanec Farinacci je te dni zahteval v svojem listu, naj vlada izda odlok, ki naj prepove vsem voditeljem opozicije se ganiti iz stanovanja; kdor pa bi šel v tujino, naj izgubi državljanstvo. Ata je na krizpoti. Usodni trenutki!

MIHEC: Zdaj, Jakec, glej, kaj govoriš, da v Coroneo ne priletiš!

JAKEC: Midva resnico oznanjava, svobodi le se klanjava.

Nazaj k starini.

Glavno mesto Švedske države že nosi 300 let ime «Kristjanija» po nekem danskem kralju Kristjanu (Švedska je bila nekoč podložna Dancem). Sedaj so Švedi rekli, da nečejo več tega imena. Izbrisali so tedaj to narejeno ime in dali zopet mestu njegovo starodavno ime «Oslo», ki bo uradno veljalo od 1. januarja 1925.

Pusti gnezda v miru.

V Furlaniji se je zgodila smrtna nesreča nekemu dečku, ki ga je mikalo pobrati tiče gnezdo. Mimo drevesa je bila napeljana električna struja velike napetosti. Ko je deček splezal na drevo, da bi vzjel gnezdo, se je po neprevidnosti dotaknil električne žice: udarilo je vanj kakor strela in je padel z drevesa mrtev.

Postava je postava.

Bogata Američanka Teodora Vernher je preteklo zimo prišla v Italijo na potovanje, kjer se je dalj časa mudila. Na potovanju je dala življenje otroku, ki ga je smatrala seveda za postenega ameriškega državljanca. Postava pa je rekla drugače in ko se je mati vrnila v Ameriko z otrokom v naročju in povedala, da je rojen v Italiji, postava ni pustila otroka noter, češ da je Italijan in da mora imeti dovoljenje, da se naseli v Ameriki. Mati je morala ostati z otročičem na Ellis Island-u in čakati, da se zopet odpre Amerika za Italijane. Amerikanci ga res pihnejo.

Slovenski koncert.

V Gorici je priredil v soboto Goričan Marij Simenc koncert, ki je v vsakem oziru sijajno uspel. Goričani so si steli v čast, da je med njimi nastopil član ljubljanske opere. Nekateri točke je Simenc moral ponoviti. Upamo, da bo Simenc, ki nosi sloves naše ožje domovine širom sveta, še kdaj gostoval v Gorici. Obzalovati je le, da je prinesel tržaški slovenski dnevnik oceno, ki je za Simenca in Goričane poniževalna. Še bolj obzalovati moramo to «oceno» vsled znanega dejstva, da jo je dopisnik sestavil po sedmem kvartincu v neki znani gorški gostilni. Drugi narodi bi si steli v izredno čast, da bi imeli v sredi takega umetnika, pri nas pa se vseprek blati. Kdo in kaj je Simenc, je prav lahko povedati. Znano je, da ima od vseh jugoslovanskih mest Zagreb najbolj izbirčno občinstvo. In ravno zagrebška opera je te dni ponudila Simencu stalno mesto. Tako cenijo Simenca v Zagrebu, vse drugače torej kakor pri nas!

Na visoki soli.

v Napoliju sta napravila doktorat za živinozdravnika naša rojaka Mirko Legiša iz Mavhinj in Josip Stemberger iz Čoč.

Kako se dela politika na debelo

Mali list je že svoječasnoro poročal, da so italijanski kapitalisti žrtvovali okroglo 10 milijonov lir za vzdrževanje snoparskega lista «Corriere Italiano». Dali so jih na zahtevo Mussolinija samega. Toda kar vbogajne ne dajo kapitalisti takih svot; oni dajo le tam, kjer se morejo nadejati dobrega dobička. Tudi onih 10 milijonov so poklonili snoparjem v gotovi nadi, da se jim bo žrtve bogato izplačala. Niso se motili; dobili so stotine milijonov. To se je izpeljalo na ta način:

Težka industrija.

Železolivarstvo obrt imenujemo radi »težko« industrijo zato, ker se vrši le v velikih podjetjih s težkimi milijoni kapitala. V Italiji se železolivarstvo obrt v moderni dobi ni mogla posebno povzpeti; za to obrt je treba železne rude in dobrega premoga za koks. Italija pa nima črnega premoga in tudi železne rude le prav malo; oboje mora večinoma uvažati od drugod. Zato pride Italijanom ceneje, kupovali že vlitu železo in jeklo iz drugih držav, ki lahko ceneje delajo.

Vojna in težka industrija.

Radi posebnih vojnih razmer je morala vlada med vojno zelo pospeševati železolivarstvo v lastni deželi. To je bila zlata doba za podjetja »Ansaldo«, »Ilva« itd. Mnogi navdušeni domoljubi so si ob teh podjetjih postavili žepe. Po vojni pa je začela zopet velika kriza, ker se je delo za armado ustavilo; podjetja so začela šepati. Na pomoč jim je priskočila Italijanska Trgovinska Banka. Njena na tuje železo velika carina, tako da bi odjemalcem postalo tuje železo zaradi carine še dražje nego domače. Potem bi domače tovarne lahko držale cene tako visoko, da bi nele popravile svoje zavoženo gospodarstvo, ampak tudi preko tega skuble malega državljana po mili volji.

Dva brata.

Ta dva sta kapitalizem in nacionalizem. Da si kapitalizem zagotovi neomejeno oblast čez žepe ljudstva, potrebuje nacionalistične gonje, katera naj dobi moč čez možgane. Treba je mnogo vpiti, da je v nevarnosti domovina, in če je domovina v nevarnosti, mora se umakniti vse drugo v politika je šla za tem, da se nastavi ozadje. To vpitje preskrbe nacionalisti. Njih služba je tudi, dokazovati, da Italija ne sme opustiti lastnega železolivarstva, ker da bi utegnila zopet nastati kaka vojna in bomo zopet mo-

rali delali topove in granate in kar je še vojnega materiala.

Uspeh.

Italijanski nacionalisti so rešili težko industrijo. Carina na tuje železo je tako visoka, da se ne izplača uvažati. Če bi te carine ne bilo, imel bi državljani tona železa za 600-800 lir, tako pa jo dobi za 900-1000 lir. Najmanj 200 lir pri toni požre tedaj kapital.

Da se ne bi morda v Italiji sami pojavila konkurenca, so se združila vsa velika podjetja v takozvani »truste«; nekterim lastnikom plavžev plačujejo

trust posebno odškodnino samo za to, da drže svoje plavže brez dela, da ne bi se izdelovalo več železa kakor je od trusta določeno; kajti preobilica bi pritiskala cene navzdol.

Kdo določa carino?

Carino določa seveda vlada. Kapitalisti morajo tedaj ikati vpliv pri vladi, da pusti na miru njihov trust in visoko carino. To jim nese stotine milijonov. Zato pa se izkazujejo hvaležne s tem, da podpirajo snoparska društva in časopise in tuintam tudi kakemu ministru naklonijo milijonček. Drže se pregovora, da »roka roko umije«. Taka je tudi skrivnost onih 10 milijonov, ki so jih dali za časopis »Corriere Italiano«. To je tista domovina, ki je »v nevarnosti«.

Razmere v Jugoslaviji

V jugoslovanski politiki se še vedno bje borba za državno obliko. Proti obstoju države sicer ni nobeden, pač pa zahteva celokupna opozicija, da se mora ustava (to je osnovni zakon) države predelati tako, kakor je vseč večini. Dosedaj se Hrvatje že več let niso udeleževali političnega dela v skupnem državnem zboru, zato ker je bila sedaj veljavna vidovdanska ustava Hrvatom vsiljena proti njihovi volji. Glavni znak vidovdanske ustave je »centralizem«; ta beseda pomeni tak način vladanja, da se vse velike in male reči odločujejo v »centru« (to je središču) države. V centralistični vladi ima minister v rokah vsako najmanjšo odločitev, vse druge nižje oblasti ne smejo niti enega gumba pritišči na uniformo brez ministrovega podpisu. Tak način vladanja imata Francija in Italija. Težnja centralizma je nadalje združiti v glavnem mestu države vse gospodarske dobrote, vso gosposčino in umetnost, da se to potem tujcem razkazuje kot »vsesplošni napredek naroda«; med tem pa se zanemarjajo dežele, zanemarlja se kmečko in delavsko ljudstvo, zato ker tujci ne hodijo tja gledat. V centralističnih državah gospodari brezsrčni kapitalizem po mili volji. Še eno težnjo ima centralizem: zatreti vse narodne manjšine in iztrebiti njihov jezik.

Proti centralizmu: avtonomija.

V mladi jugoslovanski državi so smatrali nekteri centralizem za potreben in rešilen. Na čelu te struje stoji sedanji minister Svetozar Pribičević. Glavna njegova zahteva je ta,

da se morajo Hrvatje in Slovenci posrbiti, češ da ne more biti ena država, kjer je več narodov. Njegova zahteva je sicer nemogoča, toda mož je tako trdovraten, da si ne da ničesar dopovedati. To je gnalo Hrvatje iz državnega zbora ven. Slovenci so sicer ostali v državnem zboru, vendar le v ostri opoziciji proti centralistični vladi. Slovenci zahtevajo izpremembo ustave. Način vladanja ne sme biti več centralističen, ampak avtonomističen. To pomeni, da se mora vsaka dežela vladati po svoje, da je treba imeti ozir na posebne razmere vsake dežele, ne pa vseh nabijati na eno kopto. Kar je dobro v Makedoniji, utegne biti slabo v Sloveniji, kar je Črnogorcem vseč, ne prija vselej Vojvodincem. Zato naj bi imela vsaka dežela svoj deželni zbor ter si sama dajala postave po svojih potrebah. Za vsó državo naj bi bile skupne le velike okvirne postave, en kralj, ena armada, en denar, ena pošta. Za peresa in svinčnike in za pometanje pisaren pa bodo vsak v svojem kraju bolje poskrbeli kakor »gospodin ministar« iz glavnega mesta.

Dežele naj tedaj dobe nekaj samovlade (avtonomije). Težnja avtonomistov je, naj se godi dobro po celi državi, ne samo na sredi: vsako mesto, vsaka hribovska občina naj ima svoj kos javnega blagostanja, napredka in zadovoljnosti. Glavno mesto ne sme postati veliki požiralnik truda in dela vseh državljanov. Francija in Italija ne smeta biti vzgled za Jugoslavijo, vzgled mora biti svobodna Švica, kjer žive trije narodi v bratovski sporazumnosti in ima vsak kanton skoraj popolno neodvisnost; vzgled morajo

biti napredne države Nemčija, Anglija, Amerika.

Sedanji položaj.

Na čelu borbe za avtonomijo stoji slovenski voditelj dr. Korošec, učeneec slavnega Janeza Kreka. Za avtonomijo so vsi Slovenci in Hrvatje. Med Srbi so za izpremembo vidovdanske ustave zemljeradniki (to je »kmečka stranka«) in demokrati. Srbske demokrate vodi Ljubomir Davidovič. Ker so spomladi tudi Hrvatje prišli v državni zbor, je sedaj večina poslancev za izpremembo ustave. Zaradi tega se pričakuje, da bo dosedanja strogo centralistična vlada odstopila in se bo sestavilo novo ministrstvo, ki bo imelo večino poslancev na svoji strani in se bo sčasoma ustava izpremenila tako, kakor to želi večina ljudstva in kakor bo najbolj koristno za resnično veličino in pravi napredek mlade države.

DELAVSKI VESTNIK.

Delo v Franciji. V Franciji se delo lahko dobi. Kdor pa se hoče tja izseliti, mora imeti že naprej zagotovljeno delo, to ji delavsko pogodbo. Ta pogodba mora biti potrjena od ondotnega ministrstva za javna dela. Kar velja za Francijo, velja tudi glede izselitve v Belgijo.

In Amerika? Lahko rečemo, da z Ameriko bo toliko kot nič. Za dobo od 1. julija letos do 30. junija 1925. se sme iz cele Italije vseliti samo nekaj čez 3800 delavcev, prošnja pa je v celi Italiji že čez 800.000. Bo tedaj na vsakih 200 prošelj komaj ena uslišana. To je kakor loterija. Ne kaže se tedaj zanašati na to reč.

Slovenci na Francoskem. Marsikom je morda neznan, da je lepo število slovenskih izseljencev tudi na Francoskem, zlasti na severu v premogokopnih deželah Pas de Calais in Nord. Njihovo število je zlasti narastlo s priseljevanjem iz bližnje Nemčije, kjer so sedaj slabi zaslužki in splošno pomanjkanje. V Franciji pa so zaslužki razmeroma dobri. V Franciji zasluži delavec poprečno dvakrat toliko kakor v Italiji. Slovenskih rudokopov je zlasti mnogo v okolici mest Lens in Lievin. Za letošnjo Velikonoč so imeli v Lensu prvokrat skupno božjo službo s slovenskim petjem. Dne 4. maja so imeli v drugič skupno sv. mašo in jih je veliko pristopilo k sv. obhajilu. Dne 18. maja pa so že ustanovili prvo slovensko katoliško delavsko društvo sv. Barbare.

PODLISTEK

Planinska gora.

Na italijansko-jugoslovanski meji, na visoki ravnici, med dvema vrhoma — med »Petričevim hribom« in »Grmado«, samuje cerkev Marije Device »Pribežališča grešnikov«. Ljudstvo imenuje ta kraj »Planinska gora«; slavni zgodovinec Valvazor, imenuje v svoji knjigi »Ehre des Herzogthums Krain« (Slava vojvodine Kranjske) Planinsko goro »Schiugerle«. Zakaj, tega ne pové.

Cerkev na Planinski gori je morala biti zidana pred kakimi 300 leti in sicer po naročilu cirkniškega župnika Cimerman-a. Zidali so jo na čast Matere Božje, ki je pribežališče grešnikov. Leta 1847. je tedanji planinski župnik Matija Schmid — pozneje dekan v Istri — z velikim trudom dal napraviti kolovozno pot na goro. V skalo vsekana podoba sv. Matija apostola, bo še poznejšim rodovom pričala o delu tega župnika.

Nad cerkvenimi vratmi je zapisana letnica 1633 in v polkrogu so vdolbene latinske besede: »Sub tuum praesidium confugimus, sancta Dei Genitrix Ma-

ria: — Ne despicias deprecationes nostras in necessitatibus nostris« — »Pod tvojo pomoč pribežimo, sveta Božja porodnica Marija! — Ne zavrz naših prošelj v naših potrebah«. Cerkev ima primeren zvonik, v katerem je prostor za tri zvonove, ter troje oltarjev; veliki oltar je bil prenovljen l. 1873.

S Planinske gore odpira se pobožnemu romarju prelep razgled in sicer proti severu v svobodno Jugoslavijo, na Cirknjško jezero in daleč tja proti Ložkim goram; proti jugu pa sem po Pivki in po Krasu.

Pobožni verniki, zlasti Primorci in Notranjci, imajo do Marije Device na Planinski gori veliko zaupanje. Ob vsaki stiski iščejo pri Njej pomoči in ne zastojni. Večji shodi so na veliki in mali Šmaren; največji pa na praznik Imena Marijinega. Tudi na velikonočni in binkoštni pondeljek pride sem obilo ljudstva iz bližnjih in daljnih župnij. Ob priliki 25. letnice papeštva sv. očeta Pija IX. je privrelo na Planinsko goro čez šest tisoč ljudi.

Do letošnega leta spadala je »Planinska gora« pod eno uro oddaljeno župnijo Planina v Jugoslaviji. Vsled

novega rimskega odloka je pa letos prišla pod Studeno. Če prav je ločena od Jugoslavije, vendar ljudstvo iz onih krajev tudi sedaj rado zahaja k Mariji na Planinsko goro. Marija pa kot vrhovna Kraljica vabi in sprejema vse; vsem deli pomoč za večnj in časn blagor. (P. Š.)

Iz zgodovine Prema.

Slavni Valvazor (1689.) piše o Premu sledeče:

Devet milj od Ljubljane se na Pivki dviga trg in grad Prem na vrhu strmega hriba. Ob vznožju teče voda Reka, ki se pri Škocjanu na Krasu skrjuje v zemljo, a se zopet prikaže pri Sv. Ivanu (poleg Devina) pod slavnim imenom Timav.

Grad ima močno in debelo ozidje in se je v davnih časih zelo izkazal. V notranjosti pa je zidan na starinski način ter ima kapelo sezidano 1615. na čast sv. Marjete.

Tik pred gradom leži trg, ki pa je majhen in ima samo nekaj hiš.

Graščinsko ozemlje pa sega daleč naokrog in je prava gosposčina.

Graščina je bila zdavna last deželne gosposke, kateri so plačevali gotovo

davščino. Šele kasneje so oddali graščino gospodu Ravnahu proti gotovi svoti denarja. Že leta 1313. je bil gospodar graščine neki E. Ravnah.

Konečno je vsled neke poroke pripadla graščina grofu Porzia (izgovori Porcija).

Nad vratmi v grad se vidi grb, ki kaže da je nekoč pripadal grad družini Hallern.

Poleti je bivanje v gradu jako neprijetno, tako se bliska in grmi.

Ko sem pred 11. leti (torej leta 1658.) prenočil v gradu, je nastal ponoči vihar. Grmelo je, kakor da bi kdo neprenehoma iz kanona streljal. V tej noči je zapustil grom nad 40 spominov. Med drugim je jezik plamena svignil skozi okno moje sobe (jaz spim vedno ob odprtem oknu). To sem sam videl, pa tudi to, kako je plamen izginil skozi drugo okno, ki je bilo tudi odprto.

Roparji v Košanl. Leopold Podlogar piše, da so leta 1670. obiskali roparji cerkev sv. Trojice v Čepnem. Komaj so roparji siloma vrgli iz tečajev cerkvena vrata, je zazarela v cerkvi nenavadna svetloba. Te so se tako prestrašili, da so se urnih krač pobrali tja, odkoder so bili prišli.

GOSPODARSTVO

Moderno konserviranje krme.

Način, kako se dosedaj pripravljala krma za živino, ni racionalen, kajti pri ugodnem vremenu znaša izguba hranilnih snovi do 25 odstot., ki se pri slabem vremenu stopnjuje lahko do 50 odstot. Ta škoda se da preprečiti potom konserviranja zelene krme v napravi, ki se imenuje »silos« in ki ohrani krmo v sočnem stanju, pri katerem ostanejo ohranjene vse hranilne sestavine. Ker je treba pri vskladiščanju zelene krme zabraniti pristop zraka, mora biti tak silos hermetično zaprt, tako da ne začne krma gniti in se razkrajati.

V Ameriki, kjer se ta sistem radi pomanjkanja delavcev že delj časa uporablja, postavljajo silose v obliki stolpov, ki dosežejo višino 15 m in vsebino do 250 kub. m. V Švici so v rabi majhni silosi, ki so približno 5 m visoki in imajo premer približno 5 m. Oblike so po navadi okrogle, tako da se doseže boljše polnitev krme.

Prednosti

Te naprave so sledeče: Košnja trave je neodvisna od vremena, kajti trava se lahko vskladišči tudi v mokrem stanju. Poleg tega odpade vsako sušenje. Tudi zavzema ta konservirana krma veliko manj prostora, kakor posušena. V silosu je mogoče spraviti tudi zelo kasno košnjo, ker je seveda ni treba sušiti. S pridom se uporabljajo lahko tudi druge sočnate rastline, ki se sicer ne dajo uporabiti kot krma v zelenem stanju, kakor krompirjevica, koruznica, tržno listje itd. Tako pripravljena krma je zelo zdrava in ugodno vpliva na mlečnost krav.

Konserviranje krme.

Neobhodno je potrebno, da se ne preči v silosu dihanje rastlin, vsled česar bi se začele razkrajati in bi nastala na ta način izguba hranilnih snovi. Vsled tega je treba rastline najprej zadušiti, kar se doseže najbolj enostavno potom visoke toplote v silosu in ki mora znašati 50—60 stop. To se doseže na ta način, da se zmečejo najprvo rastline na rahlo v silos, tako da lahko prihaja zraven zrak, vsled česar se rastline kakor se pravi vnamejo, tako da doseže toplota kmalu približno 55 stop. Nato se mora silos pokriti s pokrovom, ki natančno zapira in se postavi na pokrov stiskalnica, ki stisne vso vsebino. Pod tem pritiskom ostane konzervirana krma leto in dan neizpremenjena. Silosi se lahko postavijo v že obstoječa poslopja ali pa se naslonijo k steni od zunaj. Lahko pa tudi stojijo prosto, seveda blizu hleva. Krma se jemlje na ta način, da se pokrov odpre in krma izmetuje z vilami.

Konservirana krma je sladkega okusa, rujavkasta in se uporablja kot nadomestek za umetna krmila. Živina vživa tako pripravljeno krmilo zelo rada. Tak preprosto narejeni silos imajo pri Kmetijski šoli na Grmu na Dolenjskem.

Kaj dela Društvo Narodov?

Prejeli smo od umirovljenca bivše Avstrije:

Društvo narodov ima za glavno nalogo pripravljati klientelo (odjemalce) svetovnim bankam. Zveza je glavni urad finančnih mešetarjev, ki služijo milijone pri svojem poslu in še svojim državam požirajo velike denarje za plače in vožnje. Tisti, ki ponujajo denar, ponujajo tudi blago in prirejajo vzorčne razstave po raznih deželah. Za take reči služi Društvo Narodov, ne pa, kakor »Edinost« pričakuje, da bode branilo pravice narodnih manjšin, še manj pa pravice umirovljen-

cev bivše Avstrije, ki morajo lakote umirati; in tega so krive ravno mednarodne mirovne pogodbe, ki so zavorovale koristi bankirjev in izdale maledge človeka. Krive so tudi posamezne države, ki plačujejo pokojnine v papirnati valuti, čeprav so ljudje v svojih službenih letih plačevali v pokojninski sklad zlato vrednost.

Vsi umirovljenci bivše Avstrije bi se morali pritožiti pri Društvu Narodov, da se storjena krivica popravi. To bi ne bila nobena milost od strani novih držav, ampak bi te države le storile svojo pravno in človečansko dolžnost: kdor prevzame deželo, prevzame ne samo njene dohodke, ampak tudi njena bremena in dolžnosti.

(C. M.)

Za enotno fronto naših gospodarskih organizacij.

(Dopis iz Gorice).

V četrtek se je vršil v Gorici občni zbor goriške Zadrugne zveze. Po dokončanem občnem zboru se je oglasil k besedi predsednik tržaške Zadrugne zveze dr. Josip Agneletto, ki je občni zbor pozdravil ter govoril o potrebi enotnega delovanja vseh naših gospodarskih organizacij sploh in obeh Zadrugnih zvez še posebej. Dr. Agneletto je zlasti priporočal spojitev obeh gospodarskih listov v enega. (Čitatelji se še spominjajo, kako nas je dnevnik napadel, ko smo trdili da je en gospodarski list dovolj in da je drugi list nepotreben. Edinost je tačas skušala dokazati, da je bil drugi gospodarski list potreben). Gorižane je silno razveselilo, da so v Trstu samem prišli do spoznanja, da sta dve glasili odveč.

Dr. Agneletto je nadalje priporočal skupno nastopanje obeh zvez, zlasti sedaj po dokončani izmenjavi denarja.

H koncu je dr. Agneletto šel dalje. Ni sicer tega izrecno povedal, a vsi navzoči so čutili, da je namigoval na združitve obeh Zadrugnih zvez. Pisec teh vrstic je bil že l. 1921. načeloma proti ustanovitvi tržaške Zadrugne zveze in tudi ko je bila že ustanovljena, je se vedno vstrajal pri svoji zahtevi. Takrat pa se je bil g. dr. Wilfan izrazil proti strnitvi obeh zvez, čes da to tirja jo že formacije strank. Veseli nas, da je prišla iz Trsta reakcija proti nesocialnemu pojmovanju zadrugništva od strani vodilnih oseb.

Govor g. dr. Agneletta je napravil na zborovalce kar najboljši vtis, kar je pričalo viharno ploskanje in obče zadovoljstvo. Sploh so zborovalci občutili velikansko razliko med drjem Agnelettom ter dr. Wilfanom. Čuli so se glasovi: S takim človekom bi se dalo skupno orati! Ako bi v Trstu stopil v ospredje dr. Agneletto, bi bila enotna gospodarska in kulturna fronta kmalu vzpostavljena.

Za davkoplačevalce. Do dne 31. julija ima vsakdo čas, da vloži novo napoved za davek od premoženja in za davek od zemljiškega dohodka. Kdor tedaj želi, da se mu ti davki znižajo za prihodnje leto, mora pravočasno vložiti novo napoved. Vloga se odda pri zupanstvu.

Cene živil v Trstu na debelo. Česnje 240-250 q. (100 kg.), hruške 130-250, breskve 100-700, grozdje 550, paradizniki 30-40, limone 100 kosov 3.85-7.40, čebula 30-60, kumare 20-40, zelje 70-80, solata 30-70, fizeolovo stročje 50-160, krompir 45-65.

Naznanitev vinskega pridelka. Tisti vinogradniki v okolici Trsta, ki imajo vinograde znotraj užitinske črte, morajo prijaviti, koliko pridelka se letos obeta. Za to prijavo so posebne tiskovine. Oglasiti se je v glavnem užitinskem uradu (via Madonna del Mare 13).

Sviloreja napreduje. Na goriskem trgu je bilo letos prodanih 208 kvintalov svilodov za 496.235 lir. Srednja cena za kg. je bila L. 23.

Našim čitateljem priporočamo, da kupujejo pri onih tvrdkah, ki oglašajo v »Malem listu«. S tem napravijo tudi listu uslugo. Kadar greste kupovat, sklicujte se na oglas v »Malem listu«.

Po čem je lira?

Dne 18. julija si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 27.20 L.
za 100 č. kron — 68.35 L.
za 100 avstr. kron — 3.30 st.
za 1 dolar — 22.95 L.
za 1 funt — 101.— L.
za 100 fr. frankov 120.— L.

Delavski in kmečki odpor.

Odkar so fašisti v Trbovljah priredili znani pohod proti delavcem ter za plotom umorili nesrečnega rudarja Fakina, so vsi kmetje iz okolice ter rudarji v mestu sklenili bojkot vsem trgovcem in gostilničarjem, ki držijo s fašisti ali so ž njimi prijazni. Šest tvrdk je pri tem strahovito prizadetih. Gospodarji se obračajo do oblasti, naj jim pomagajo streti odpor delavcev in kmetov.

Veseli vojaki.

Mi smo vojaki alpini, ki služimo v Tolmini pri devetem peškolki, kjer smo sami dolgi. Perilo peremo pri Soči, v čisti vodi tam deroči.

Po trgu se sprehajamo, da dolgčas si preganjamo; čez dan pa »koršo« delamo, da pašto v sebi pretresamo; in vmes tenente katero reče, kako se najbolje teče.

Pozdravljamo vse domače! Kastelic Fran iz Narina, Medved Fran z Male Pristave, Volk Anton s Suhorja, Prelec Anton iz Kala pri St. Petru, Škopin Ivan od Trsta, Kaluža Ivan, Morel Ivan iz Narina.

Omladina.

Naprošeni objavljamo: »Občni zbor se vrši v nedeljo 20. t. m. ob 9½ zjutraj. Člani se vpisujejo danes v petek od 17½ do 19 ure na sedežu Corso Garibaldi 31, l. levo. Obenem prosimo tiste, ki imajo knjige po skrinjah, da bi jih nam darovali. Sprejemajo se vsak ponedeljek, sredo in petek od 5½ do 7 zvečer v gori označenih prostorih.«

Zobozdravnik dr. Lojz Kraigher

specialist za bolezni v ustih in za zobeh sprejema za vsa zobozdravniška in zobotehniška opravila v Gorici, na Travniku 20 (Piazza della Vittoria) od 9-12 in od 3-5.

Zobozdravniški ambulatorij

Zobotehnik

M. Godina

Via Genova št. 13 prvo nad.

TRST

od 9-1, od 3-7

— ob nedeljah od 10-12 —

NACRTE IN PRORACUNE ZA NAVADNE in ŽELEZO-BETONSKE STAVBE IZVRŠI STAVBNI TEHNIK PO NIZKI CENI. ISTI PREVZAME TUDI VODSTVO ALI NADZOROVANJE GRAJENJA. — PONUDBE JE POSLATI POD »TEHNIK« NA UREDNIŠTVO »MALEGA LISTA«.

NAZNANILO

Podpisana naznanjata slav. obč. stvu, da sta ODPRLA DNE 12. t. m. v GORICI, via GARIBALDI št. 20 (prej v. Teatro) l. nadstropje

pravno pisarno

v administrativnih, nespornih, izvršilnih zadevah in onih tistih se vojnih škod in posredovanja dobave posojil.

Vinko Čuk,

bivši ravnatelj zemlj. knjige v Gorici

Anton Trampuž,

bivši sodni oficijal pri okrožni sodniji.

A. DELLA SAVIA & Co.

Trst. Via Ghenga 3, telefon 10-37

edini razprodajalec vina

OPOLLO

pristnega domačega pridelka z otoka

LASTOVO, DALMACIJA

Dostavlja se brezplačno na dom v sodčkih in pletenkah.

Za preprodajalce znižane cene.

Čevljarnica FORCESSIN

Je najboljša zaloga z dobrim blagom.

Trst, via Caprin 5 pri Sv. Jakobu
podružnica via Udine 2.

Plesni, plesni, črni kos!
Kako bom plesal, ker sam bos?
Pojdi po čevlje do Forcessina.
Nobeden v Trstu tako finih nima.
Še jutri do njega poletim.
Peceni in dobro pri njem doblim

Čevljarnica FORCESSIN

Kaj nam z dežele pišejo

Sv. ANTON pri Kopru.

Pri nas imamo res nekoliko stricev, ki se bavijo z «Novicami» in jim kak drugi list ni dovolji, ne vem zakaj. V Novicah od 26. junija pa smo čitali dopis, ki pravi, da se v naši vasi bere 80 izvodov «Novic» in da hodijo od rok do rok; pa če bi jih bilo toliko, bi prišli 4 na družino in ne bi bilo treba, da gre do iz rok v roke. Tisti dopisnik tudi hoče dopovedati, da je samo njegova stranka za narodnost, drugi pa da so vsi za tujce; menda ga peče, ker ni slo pri volitvah tako, kakor je on pričakoval. Pa kdo je tega kriv? Ali naj ljudstvo živi od zraka, ne pa od kruha? Ali naj se zmerom zadovoljuje z lepimi obljubami? Saj smo videli, kako gre gospoda na roke ubogemu kmetu; videli smo zdaj, ko je propadla Kmetijska Zadruga in moramo plačevati. Če ljudje niso volili za narodno stranko, je bila kriva tržaška gospoda sama.

SLAVINA.

Tu v našo Vas prihaja redno Mali list; z veseljem ga čitamo, ker piše preprosto. Kapitalistom ni priljubljen in vaškim magnatom tudi ne; marsičesa, kar vemo danes, ne bi vedeli, če bi tega lista ne bilo.

6 t. m. je priredilo prostovoljno gasilno društvo veselico na prostem; to je običajna vsakoletna prireditel; udeležba je bila velika; čisti dobiček je namenjen za zidanje gasilskega doma. Po naših vaseh se klatijo neki uzmoviči. V Selcah so vdrl v vežo nočnega čuvaja Beleta; ker so bili le v veži, so dobili samo nekaj zabele in lonec mleka ter par novih čevljev; mleko so šli lizat pod klanico vaške cerkve. To je že drugi slučaj v tem letu.

V nedeljo je bila sv. Marjeta, zato je bila druga sv. maša v Kočah. Več kot 20 otrok, med njimi tudi šolski otroci, so sedeli zunaj pri zidu; govorili so in se smejali tako grdo, da se mora pošten človek zgražati; stariši ali tako malo skrbite za lastne otroke? Pred gostilnami odraščeni balincajo; nič zato, če se malo zabavajo, ali odrasli ne bi smeli tega trpeti, da se mladi otroci potikajo okoli krogličič in se tam učijo preklinjati. Stariši, učite in dajajte lepe zglede svojim otrokom, če hočete da Vas bodo oni spoštovali. Od lesnike pade lesnika. Eden ki to opažuje.

TOMAJ.

Naš šindako je nekaj časa sem nekam klavern in pobit. In kako tudi ne? Iz Sezane je odšel njegov prijatelj in zaščitnik, slabo prosluli podprefekt Avian, ateju Mušolinu tudi ne gre v zadnjih časih prav dobro; naš šindako Fakuč pa je vanj zaljubljen. Sedaj pravijo, da gre tudi dutovski snop vsak-sebi; in v tem snopu ima naš Fakuč eno poglavitnih besed. In vrhu vsega tega pravijo, da ga hudo peče vest, ker je po njegovem in njega brata prizadevanju šolsko oblastvo lansko leto zaprlo trirazredno dekliško šolo v tukajšnjem samostanu. Šjor šindaco Fakuč (sicer Josip Grbec, zaupnik in dopisnik «Edinosti») sedaj uvideva, tako trdijo, da so se dekleta pač bolje učila v samostanski šoli nego sedaj; in povrhu so šolske sestre brezplačno poučevale. Pravijo tudi, da si prizadeva, da bi se nam šola povrnila, a vsi mu tega ne verujejo, ker vemo pač vsi, da Fakuč eno misli, drugo govori, tretje stori.

Obnarodnjak in šindako se je proslavil že leta 1921. Takrat vlada se ni zganjala županov kakor danes in je vladala svoboda. Tedaj se je vršila aneksijska slavnost v Akvileji. Naš šindako se je oblekel v črno, v desno je vzel palčko in smuknil je v Oglej. Tam je pokazal svojo barvo. Doma pa se je hlinil velikega narodnjaka, kar pa seveda ni bil. In potem je

šlo zmiraj navzdol, dokler se ni popolnoma prelevil v obersnoparja.

Pri nas pravijo, da po pijani nedelji pride pondeljgov maček. In ta bo velik.

CEROVO.

Dne 22. junija je prišel k nam birmovat prezvišeni goriski nadškof. Bil je slovesno sprejet. Ob slavaloku so ga pozdravili zupan s podžupani in starešinami, učiteljstvo in šolska mladina. V imenu šolske mladine ga je pozdravila mala deklica in mu podala sopek cvetic. Prezvišeni je s primernimi besedami odgovoril na pozdrav in podaril deklici lep spomin. V cerkvi nam je l po govoril o življenju prvih kristjanov. K sv. birmi je prišlo mnogo otrok iz Števerjana, Kojškega, Vipolž, Kozane itd. Naš pevski zbor pod vodstvom g. Makuca se je kaj vrlo izkazal. Naši mali se bodo še dolgo spominjali tega slovesnega dne.

Z RIZANE.

118 lir me stane ena motika. Poslušajte kako: vpisal sem se v Kmetijsko zadrugo ter plačal delež in pristopnino 21 lir. Kupil sem pri zadruzi eno samo motiko za 16 lir. Sedaj me tirjajo 72 lir za zgubo pri motiki in še tri lire za opomin. Ako hočem stopiti k njim na »glihengo«, me stane vožnja po železnici 6.80 L, ker mi groze s tožbo, ako se ne oglasim v kratkem pri njih. Draga motika taka!

Kaj je ljubezen do bližnjega.

Pred kratkim je umrl junak mučeništva, kapucin pater Danijel v Tukundubi v Braziliji. Njegovo življenje je bilo junaško, zato mu posvetimo tu nekaj vrstic. P. Danijel je nad 25 let deloval v braziljskih misijonih. L. 1908. je med gobavci nalezel to strašno bolezen tudi sam in ji sedaj podleget. To vam je ena najbolj strašnih bolezni. Človek gnije. Ud za udom odpada; prsti odletajo, kakor pepel od prizgane cigarete. Zadnjih 10 let je živel popolnoma ločeno od drugih ljudi, celo od lastnih sobratov, posvečujoč se popolnoma strezbi gobavcev v tukundubskem lazaretu blizu Belema, kjer je tudi umrl. Ko se je prvič javila na njem bolezen, je bil star šele 37 let in njegovi predstojniki so ga nemudoma poslali v Italijo, da bi tam dobil vso pomoč, ki jo premora medicinska veda. Toda zdravniki so izjavili, da je vsaka pomoč izključena. P. Danijel se je nato napotil nazaj v Brazilijo, na potu pa je obiskal Lurd. Tam je molil: «Gospod, ako hočeš, me moreš ozdraviti». Neki notranji glas mu je govoril: «Nočem, pojdi v miru! Imel boš drugo milost in tvoja bolezen bo v večjo čast božjo in v največji blagor tvoje duše».

Od tega trenutka se je p. Danijel odrek vsaki želji po ozdravljenju in se posvetil junaški službi za bližnjega. Predstojniki so ga hoteli poslati z zavod za gobavce v Pernambuco, kjer je razvito cvetoče duhovno življenje, kar bi bilo nesrečniku gotovo v veliko olajšavo. Toda p. Danijel je vedel za drugo gobavsko naselbino v Tucundubi, kjer so bile duše še bolj bolne nego telesa, kjer je bila razpasena skrajna nenravnost. Tu je hotel p. Danijel delati in umreti. Njegovi predstojniki so na njegovo željo pristali in ga poslali med gobavce v Tucundubi kot kapelana. Gobavci so ga sprejeli naravnost sovražno. Celu umirajoči so odbijali vsako versko pomoč. Le tod in tam se je dobil kak gobavec, ki je še ohranil nekaj dobrega v srcu ter je duhovniku skrivaj naznanjal umirajoče, katerim bi se mogel približati. V takih razmerah je delal p. Danijel osem mesecev. Na sv. noč 1914. je bilo prvič videti nekaj gobavcev pri polnočnici. S tem je bil led prebit. Plameneča patrova ljubezen, njegova neomajna krotkost in dobroti so polagoma omešile tudi najtrša srca

in prejšnje bivalisce prokletih se je izpremenilo v miren in svet krščanski dom. Telesa so razpadala, a duše so se razcvetale. To je bila tolažba p. Danijela. Vse, kar je bilo živega okoli njega, v vseh sedemdesetih celicah lazareta je videl samo strašno razdejana človeška telesa.

Njegovo lastno telo je živo razpadalo: ušesa ognjeno rdeča, nos razjeden, oči gnojne; na rokah je imel le še zadnje člene palcev in oba kazalca; ostalo telo je bilo, izvzemši prste na nogah, ena sama strašna gnojna rana. Izmed čutov mu je ostal le še sluh. Trpel je strašne bolečine. Kljub temu je bil vedno vesel, vedno potrpežljiv, vedno je hvalil Boga, da ga je oblagodari s tako boleznijo. Dne 25. marca t. l. je praznoval svojo mašniško 25 letnico, ob kateri priliki mu je poslal Pij XI. ljubeznivo pismo. Kajti dokler je mogel slišati gorje okoli sebe, dokler je mogel dvigati roko v blagoslov, dokler mu je utripalo srce, da je mogel ljubiti svoje nesrečne brate v trpljenju, ni nehal izvrševati svojega duhovniškega poslanstva. Umrl je izčrpan do poslednje sile. Mučenik svetnik, junak ljubezni do bližnjega! Vse svetovno časopisje se klanja njegovemu spominu.

NAŠA POŠTA.

Č. F. Če je v domači družini ali v zlahti kako nasprotje, ne kaže tega devati v časopise. Za časopis so le splošno zajemljive stvari.

Delo. Kolikor nam znano komunistično «Delo» že dalj časa ne izhaja več.

I. Š. iz K. Sami pravite, da stvar nima važnosti.

Volčjigrad. Je sicer zanimivo, toda preveč na kratko povedano. Oglasite se še kaj.

Dr. A. Grusovin

v Gorici: Piazza Vittoria

(Travnik) v hiši Paternolli 21

Specijalist za kožne in spolne bolezni ter negovanje kože, perfekcioniran na dunajskih klinikah.

Sprejema od 9-12 in od 3-7 pop.

MALI OGLASI

PO NIZKI ceni proda 3.500 komadov starih žlebov (kop). — Mekinda 172. Postojna.

ČEVLJARSKA DELAVNICA ALOJZ COLJA V SEŽANI. Največja izbira vsakovrstnih čevljev in sandalov za moške, ženske in otroke, kakor tudi vojskih čevljev po Lir 25.—.

MEHANIČNA DELAVNICA NA OPČINAH ima v zalogi kolesa, šivalne stroje ter vse v to stroko spadajoče predmete po konkurenčnih cenah. — Uljudno se priporoča: JOSIP OSTROUŠKA.

VINO od 2 litrov dalje se proda po 2 litri liter. Pri večji množini znaten popust. — Milč Anton, Brišički 10. — p. Prosek.

BABICA, autorizirana, sprejema noseče. Zdravnik na razpolago. Govori slovensko. — Slavec, via Giulia 29.

PODPIRAJTE, NAROČAJTE

«MALI LIST!»

Stab. Tip. S. Spazzal, via Commerciale 8.

Zobotehnični ambulatorij

TRST, Via Settefontane št. 6, I nad.

odprt vsak dan od 9.—13. in od 15.—19. Izvršujejo se hitro in točno vsa dela z zlatom kakor tudi zobnice s kavčukom.

Slovenem 20% popusta. - Delo zajamčeno

EGIDIJ SCHIFFLIN, koncesijonirani zobotehnik.

Poprave Spopolnitve

Andrej Purič
Izvršuje

Kovaški mojster
TRST
Via Media št. 6

Vsakovrstna stavbena dela. - - Železne ograje in omrežja - Takojšnja izvršitev. Štedilniki vseh vrst. Izdeluje tudi železne roletes.

PODRUŽNICA

„Ljubljanske kreditne banke“ v Gorici

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon št. 50 — Brzjavni naslov: Ljubljanska banka.

CENTRALA: LJUBLJANA

Dolniška glavica: Din 50.000.000.

Rezerva: Din 10.000.000.

PODRUŽNICE: Brežice, Črnomelj Kranj, Metkovič, Celje, Maribor, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obrestuje vloge na knjižice po 4½%. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

— Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. —

Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantneje.